

DEFICITUL COMERCIAL AL ROMÂNIEI ÎN 2024: VULNERABILITĂȚI STRUCTURALE, DEPENDENȚE STRATEGICE ȘI SECTOARE COMPETITIVE

REALIZAT CU SPRIJINUL

CUPRINS

I. Contextul macroeconomic al comerțului exterior și caracterul structural al deficitului comercial	1
II. Structura comerțului agro-alimentar și dezechilibrele dintre producția primară și industria de procesare	2
III. Dezechilibre industriale și dependențe strategice în sectoarele chimic, energetic și tehnologic	4
IV. Rolul sectoarelor competitive în export și sinteza dezechilibrelor structurale ale balanței comerciale	6
Bibliografie	8

I. Contextul macroeconomic al comerțului exterior și caracterul structural al deficitului comercial

Analiza balanței comerciale a României pentru anul 2024, fundamentată pe date statistice semidefinite clasificate conform Nomenclatorului Combinat și Clasificării Produselor pe Activități, evidențiază o deteriorare pronunțată a poziției externe a economiei naționale. Într-un context economic internațional marcat de menținerea presiunilor inflaționiste și de reconfigurarea lanțurilor globale de aprovizionare, România a consemnat exporturi totale Free On Board (FOB) în valoare de 92,67 miliarde euro și importuri Cost, Insurance, and Freight (CIF) de 126,09 miliarde euro. Diferența dintre aceste fluxuri comerciale a generat un deficit comercial de 33,42 miliarde euro, valoare care semnalează existența unui dezechilibru structural profund între nivelul cererii interne agregate și capacitatea ofertei interne de a răspunde acesteia. Raportat la un produs intern brut (PIB) estimat pentru anul 2024, deficitul comercial se situează în intervalul de aproximativ 9–9,5% din PIB, ceea ce indică o vulnerabilitate macroeconomică ridicată și o presiune persistentă asupra contului curent. În același timp, gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a menținut la nivelul de 73,5%, subliniind faptul că peste un sfert din necesarul de importuri trebuie finanțat prin fluxuri de capital, precum investițiile străine directe și fondurile europene, sau prin creșterea îndatorării externe.

Examinarea datelor agregate relevă o decuplare evidentă între dinamica importurilor și cea a exporturilor, generată de rigiditățile structurale ale producției interne. În timp ce exporturile sunt concentrate într-un număr relativ restrâns de sectoare industriale, bine integrate în lanțurile valorice europene, precum industria auto și cea a echipamentelor electrice, importurile au o structură mult mai diversificată și acoperă segmente esențiale ale economiei, incluzând industria chimică, bunurile de consum alimentar și produsele tehnologice. Analiza soldurilor comerciale pe marile categorii economice confirmă caracterul structural al deficitului, care nu poate fi atribuit unor variații temporare ale prețurilor, ci reflectă consecințele unei dezindustrializări selective la nivel sectorial. Datele indică faptul că aproximativ 85% din deficitul comercial total este concentrat în doar 5 categorii CPA majore: produsele chimice, produsele alimentare, combustibilii, produsele farmaceutice și echipamentele electronice. Această concentrare evidențiază funcționarea economiei românești într-un model de integrare asimetrică, caracterizat prin exportul de bunuri intermediare și materii prime cu valoare adăugată moderată și prin importul de bunuri finale cu valoare adăugată ridicată.

Pentru a evidenția dimensiunea acestor discrepante, graficul prezentat mai jos pune în relație volumele de export și import ale principalelor sectoare ale economiei.

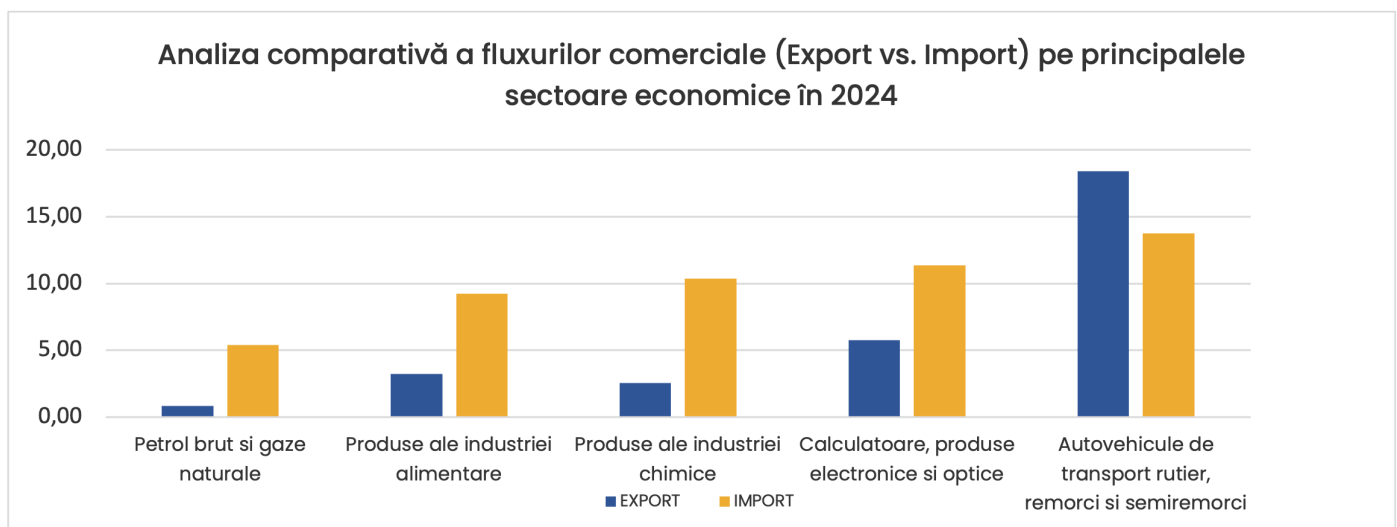

Figura 1. Analiza comparativă a fluxurilor comerciale (Export vs. Import) pe principalele sectoare economice în 2024 (mld. euro)

Sursa: prelucrare proprie a datelor agregate

Datele prezentate în Figura 1 confirmă existența unei diferențe structurale marcante între sectorul auto (CPA 29), și restul ramurilor economice. Industria auto se distinge ca singurul sector industrial de amploare în care valoarea exporturilor depășește semnificativ nivelul importurilor, rezultând un excedent comercial de 4,67 miliarde euro. În opoziție, sectoarele industriei chimice, industriei alimentare și tehnologiei informației și electronicii prezintă importuri care surclasează exporturile. În industria chimică, importurile în valoare de 10,38 miliarde euro sunt de aproximativ 4 ori mai mari decât exporturile, care se ridică la 2,55 miliarde euro. Acest grafic susține ipoteza conform căreia deficitul comercial este determinat în principal de incapacitatea sectoarelor non-auto de a acoperi cererea internă, ceea ce conduce la un nivel ridicat al importurilor.

Menținerea unui deficit comercial care depășește pragul de 33 miliarde euro are consecințe directe asupra stabilității monetare și asupra ritmului de creștere economică. Acoperirea acestui dezechilibru presupune intrări permanente de valută, ceea ce generează o dependență accentuată față de evoluția și percepțiile piețelor financiare internaționale. Din perspectivă structurală, datele arată că stimularea cererii interne prin politici fiscale sau prin creșteri salariale produce un efect de multiplicare limitat asupra producției interne și, în schimb, un impact semnificativ asupra majorării importurilor, reflectând o propensiune marginală ridicată către bunuri din exterior. În absența unei ajustări a ofertei interne, în special în sectoarele caracterizate de deficite cronice, dinamica balanței comerciale rămâne nesustenabilă pe termen lung și riscă să se transforme într-un obstacol major pentru procesul de convergență reală a economiei românești către media Uniunii Europene. Astfel, analizele comparative la nivel european confirmă poziționarea României ca importator net pe aceste segmente (Rusu, 2025).

II. Structura comerțului agro-alimentar și dezechilibrele dintre producția primară și industria de procesare

Analiza balanței comerciale aferente segmentului agro-alimentar în anul 2024 scoate în evidență o disfuncționalitate de natură sistemică a lanțului de valoare național, definită de o ruptură clară între potențialul producției agricole primare și capacitatea industrială internă de procesare. Datele statistice indică existența a două realități economice distincte și slab conectate între ele: sectorul agricol (CPA 01), care operează ca exportator net de volume ridicate de materii prime, și industria alimentară (CPA 10), care a devenit structural dependentă de importuri pentru acoperirea cererii de consum interne. În timp ce agricultura a înregistrat un excedent comercial de 1,51 miliarde euro, susținut de exporturi totale de 5,14 miliarde euro, industria alimentară a consemnat un deficit record de 6,01 miliarde euro, în condițiile în care importurile au atins 9,22 miliarde euro, comparativ cu exporturi limitate la doar 3,21 miliarde euro. Această evoluție sugerează că economia românească valorifică preponderent etapa inițială a lanțului de producție, caracterizată printr-un nivel scăzut de valoare adăugată, în timp ce marjele superioare de profit sunt transferate către procesatorii din afara granițelor.

Principalul motor al excedentului agricol este reprezentat, conform datelor detaliate, de cultura cerealelor și a plantelor oleaginoase (CPA 011). În cadrul acestui segment, România a realizat exporturi în valoare de 4,26 miliarde euro, obținând un sold comercial pozitiv de 3,22 miliarde euro. Cu toate acestea, surplusul generat în agricultura primară este anulat integral de performanța modestă a activităților de procesare. Deficitul cumulat al industriei alimentare, estimat la aproximativ 6 miliarde euro, și al sectorului băuturilor, de 356 milioane euro, depășește semnificativ contribuția pozitivă a agriculturii, ceea ce conduce la un deficit net consolidat al sectorului agro alimentară de circa 4,85 miliarde euro. Situația este deosebit de problematică în sub-sectoarele esențiale pentru consumul zilnic. Prelucrarea și conservarea cărnii (CPA 1011), a înregistrat un deficit de 1,20 miliarde euro, în condițiile în care importurile de 1,34 miliarde euro au fost de aproape 10 ori mai mari decât exporturile. În mod similar, sectorul lactatelor și al brânzeturilor (CPA 1051), a consemnat un sold negativ de 801 milioane euro, iar segmentul zahărului (CPA 1081), a contribuit suplimentar cu un deficit de 161 milioane euro.

Graficul următor sintetizează într-o formă vizuală acest paradox economic, surprinzând relația inversată dintre exporturi și importuri pe măsură ce se avansează de-a lungul lanțului de valoare, de la materia primă către produsul finit.

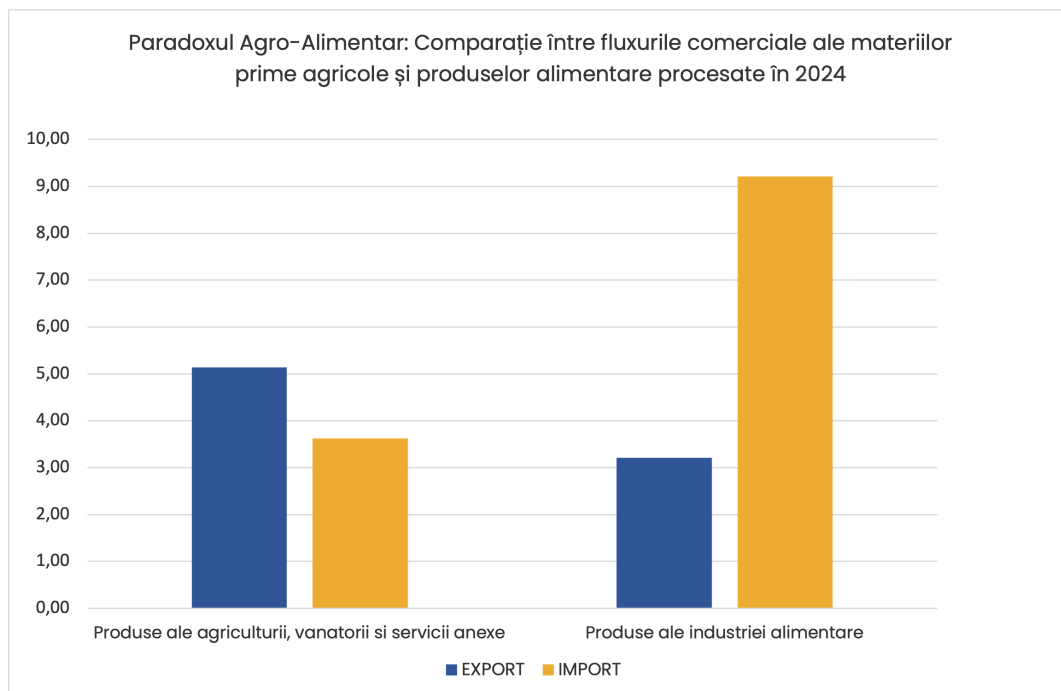

Figura 2. Paradoxul Agro-Alimentar: Comparație între fluxurile comerciale ale materiilor prime agricole și produselor alimentare procesate în 2024 (mld. euro)

Sursa: prelucrare proprie a datelor agregate

Figura 2 evidențiază în mod clar apariția unui efect de tip „foarfece” între cele două sectoare strâns legate. Agricultură (CPA 01) indică o dominanță clară a exporturilor în raport cu importurile, confirmând poziția României ca furnizor major de materii prime agricole. În opoziție evidentă, Produsele alimentare (CPA 10) prezintă o valoare a importurilor net superioară, care depășește cu mult nivelul exporturilor și ajunge să le eclipseze aproape complet. Această reprezentare grafică ilustrează incapacitatea structurală de a transforma producția agricolă internă în produse alimentare procesate pe plan național. În loc ca materia primă să fie absorbită de industria locală, ea este direcționată către export, iar produsele finite revin în economie sub formă de importuri masive, alimentând dezechilibrul vizibil în reprezentarea grafică a industriei alimentare.

Modelul comercial actual generează pierderi economice latente de o amploare considerabilă. Prin orientarea către exportul de cereale în stare brută și importul de produse din carne, economia românească ajunge să sprijine indirect zootehnia și industriile de procesare din state partenere precum Ungaria, Germania sau Polonia, suportând costurile asociate procesării, transportului și comercializării, costuri incluse ulterior în prețul produselor finite importate. Un exemplu relevant îl constituie segmentul cărnii de pasăre (CPA 1012), unde deficitul comercial este relativ redus, de aproximativ 12 milioane euro, sugerând că acolo unde au existat investiții interne balanța poate tinde către echilibru. În contrast, absența unor capacități adecvate de procesare pentru carnea de porc și pentru lapte menține o dependență structurală ridicată față de importuri. Pe termen lung, acest dezzechilibru are efecte negative asupra securității alimentare, expunând consumatorii la volatilitatea prețurilor internaționale și la inflația importată, în timp ce producătorii agricoli rămân vulnerabili la oscilațiile prețurilor bursiere ale materiilor prime (Agroberichten Buitenland, 2025a, 2025b).

III. Dezechilibre industriale și dependențe strategice în sectoarele chimic, energetic și tehnologic

Dincolo de fluctuațiile piețelor de consum, examinarea structurală a balanței comerciale din anul 2024 scoate în evidență o vulnerabilitate accentuată în nucleul industrial al economiei românești. Datele disponibile indică o dependență de natură sistemică față de importuri în sectoarele cu intensitate energetică ridicată și în domeniile cu conținut tehnologic avansat, dependență care reflectă degradarea progresivă a lanțurilor interne de producție în ultimele decenii. Deși România dispune de resurse naturale strategice precum gazul metan, petrolul și sarea, economia națională nu reușește să le transforme în bunuri intermediare necesare funcționării industriei, fapt care generează cele mai ample deficite comerciale la nivel sectorial. Această realitate plasează industria românească într-o poziție de dependență tehnologică și comercială, fiind constrânsă să importe, la prețuri marcate de volatilitate, produse procesate precum îngrășămintele, masele plastice sau carburanții, pe care nu mai are capacitatea de a le produce intern în volume suficiente.

Industria chimică (CPA 20), s-a conturat în anul 2024 drept principalul element de destabilizare a balanței comerciale, având un comportament similar unei absorbții continue de resurse financiare. Cu exporturi restrânse la 1,96 miliarde euro și importuri care au urcat la 7,16 miliarde euro, conform datelor parțiale pe principalele categorii, deficitul total al acestui sector a ajuns la 7,83 miliarde euro, reprezentând cel mai ridicat sold negativ din ansamblul economiei. Situația este deosebit de problematică în sub ramurile cu importanță strategică. Producția de îngrășăminte și produse azotoase (CPA 2015), a înregistrat un deficit de 770 milioane euro, în timp ce materialele plastice în forme primare (CPA 2016), au generat un deficit de 1,78 miliarde euro. Aceste valori evidențiază paradoxul subutilizării gazului metan intern, care este fie exportat, fie utilizat direct pentru producerea de energie, în timp ce produșii săi chimici cu valoare adăugată superioară sunt importați. Sectorul energetic extractiv (CPA 06), referitor la petrol brut și gaze naturale, a contribuit la adâncirea dezechilibrului printr-un deficit de 4,56 miliarde euro, determinat în principal de importurile necesare de țiței, în pofida existenței unei producții interne de gaze, ceea ce confirmă atât intensitatea energetică ridicată a economiei, cât și dependența persistentă de resurse externe pentru asigurarea mixului de rafinare.

În afara industriilor chimică și energetică, sectorul produselor electronice și optice (CPA 26), se conturează ca a treia sursă semnificativă de pierderi valutare. Deficitul de 5,60 miliarde euro înregistrat pe acest segment, în contextul unor importuri de 11,36 miliarde euro, evidențiază poziționarea României ca utilizator final și consumator net de tehnologie. Deși pe segmentul serviciilor există un sector IT și comunicații dinamic și competitiv, capacitatea de producție hardware la nivel intern rămâne limitată, ceea ce face necesare importuri substanțiale de componente electronice. În special, categoria componentelor electronice (CPA 2611), a generat un deficit de 2,95 miliarde euro, importurile fiind indispensabile pentru funcționarea numărului redus de unități de asamblare existente pe plan național.

Graficul prezentat mai jos oferă o ierarhizare explicită a sectoarelor care exercită cea mai mare presiune asupra balanței comerciale, scoțând în evidență dimensiunea deficitului din industria chimică în raport cu celelalte ramuri economice.

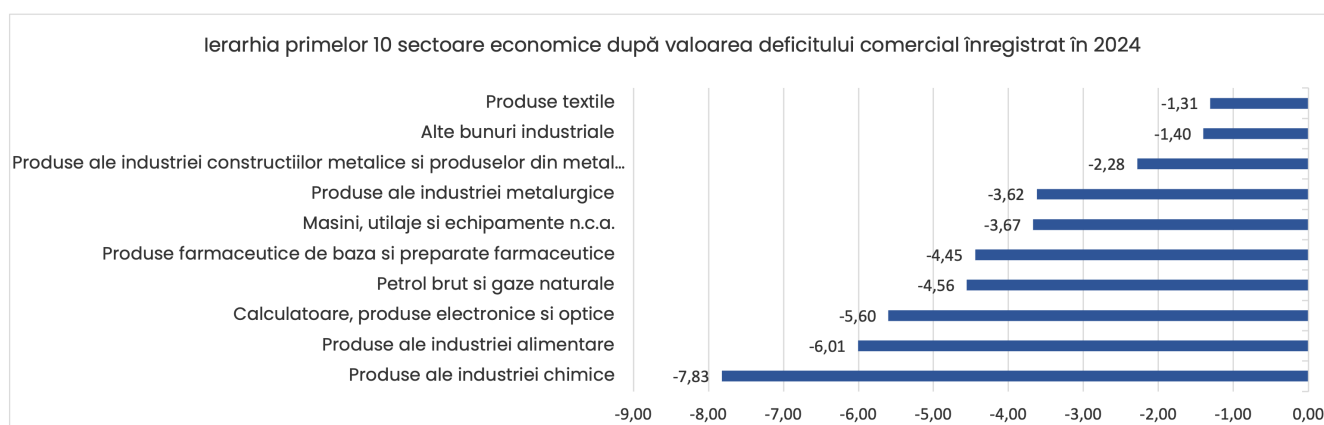

Figura 3. Ierarhia primelor 10 sectoare economice după valoarea deficitului comercial înregistrat în 2024 (mld. euro)

Sursa: prelucrare proprie a datelor agregate

Așa cum reiese din Figura 4, deficitul aferent codului CPA 35 nu reflectă în principal o lipsă generalizată de capacitate instalată, ci mai degrabă un mix energetic dezechilibrat și o absență critică a capacităților de stocare. România ajunge să exporte energie la prețuri scăzute, provenită în special din surse regenerabile precum eolianul și fotovoltaicul, în momentele de excedent din rețea, când prețurile sunt reduse sau chiar negative. În schimb, în intervalele de consum maxim, în special în orele de seară când producția solară este inexistentă, sistemul este nevoit să importe energie la prețuri ridicate pentru echilibrare. Această volatilitate a prețurilor, combinată cu o producție hidroelectrică sub media multianuală în anumite perioade din 2024, a obligat sistemul energetic național să recurgă la importuri costisitoare pentru a menține securitatea aprovizionării, costuri care se reflectă direct în deteriorarea balanței comerciale.

Pentru a corecta această traiectorie și pentru a reveni la un statut de furnizor net de securitate energetică, sunt necesare intervenții structurale rapide, compatibile cu obiectivele de decarbonare, dar adaptate pragmatic la cerințele consumului intern. Un prim pilon îl reprezintă investițiile consistente în capacități de stocare, atât prin sisteme de baterii de mare capacitate, cât și prin dezvoltarea hidrocentralelor cu acumulare prin pompaj. Astfel de soluții ar permite stocarea energiei regenerabile produse la costuri scăzute și utilizarea acestora în perioadele de vârf, reducând dependența de importurile scumpe. Un al doilea element esențial este finalizarea și punerea în funcțiune a capacităților de producție în bandă pe bază de gaz, în special a centralelor de la Iernut și Mintia. Gazul metan extras pe plan intern, în condițiile existenței unui potențial de producție excedentar, ar trebui valorificat local prin transformarea sa în energie electrică destinată echilibrării sistemului, în loc să fie exportat ca materie primă. Complementar, modernizarea rețelelor de transport și distribuție devine o condiție necesară pentru reducerea pierderilor tehnice și pentru creșterea capacității de integrare a producției din surse regenerabile. O infrastructură mai flexibilă ar permite gestionarea mai eficientă a fluxurilor de energie și ar diminua presiunile asupra balanței comerciale. În același timp, continuarea programului nuclear, prin dezvoltarea unităților 3 și 4 de la Cernavodă și prin implementarea reactoarelor modulare mici, oferă o sursă stabilă de energie în bandă, fără emisii de carbon, esențială pentru reducerea dependenței de importuri în perioadele în care condițiile meteorologice limitează producția din surse regenerabile.

Concentrarea dezechilibrului comercial în aceste domenii cu importanță strategică generează riscuri semnificative pentru securitatea economică a țării, riscuri amplificate recent de deteriorarea balanței în sectorul energetic (cod CPA 35). Trecerea României pe poziția de importator net de electricitate, cu un deficit sectorial de 0,51 miliarde euro, vulnerabilizează suplimentar economia prin dependența de importuri pentru echilibrarea sistemului național. Această fragilitate energetică se suprapune peste dependența ridicată de importurile de produse chimice, care afectează direct competitivitatea agriculturii și a industriei materialelor plastice, transferând costuri externe suplimentare în structura prețurilor produselor realizate pe plan intern. În același timp, deficitul persistent din sectorul farmaceutic, evaluat la 4,45 miliarde euro, semnaleză o vulnerabilitate structurală la nivelul sistemului de sănătate publică. În absența unei politici industriale coerente, orientate către consolidarea independenței energetice prin investiții în capacități de stocare și producție, către revitalizarea producției chimice prin valorificarea resurselor de gaz din Marea Neagră și către atragerea de investiții în fabricarea componentelor electronice, aceste deficite cu caracter structural sunt susceptibile să se adâncească, diminuând treptat efectele pozitive ale câștigurilor de productivitate realizate în alte ramuri ale economiei. (Gaz de România, 2024).

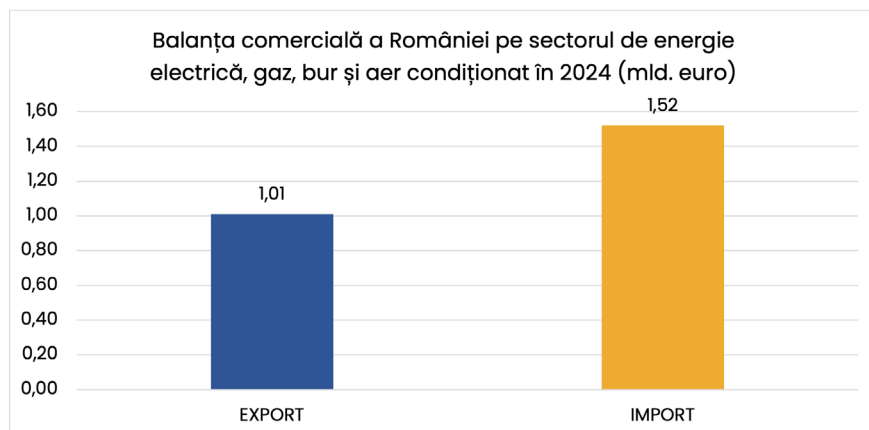

Figura 4. Balanța comercială a României pe sectorul de energie electrică, gaz, abur și aer condiționat în 2024 (mld. euro)
Sursa: prelucrare proprie a datelor agregate

IV. Rolul sectoarelor competitive în export și sinteza dezechilibrelor structurale ale balanței comerciale

În contrast cu vulnerabilitățile evidențiate în sectoarele chimic și alimentară, industria prelucrătoare cu un nivel tehnologic ridicat, concentrată în principal în ramurile auto și electrotehnică, constituie principalul factor de stabilitate și reziliență al comerțului exterior al României. Analiza datelor aferente anului 2024 confirmă rolul central al acestor industrii în susținerea exporturilor, prin capacitatea lor de a genera valoare adăugată și de a absorbi forță de muncă calificată. În absența contribuției decisive a acestor sectoare, care funcționează ca veritabile centre de producție integrate în lanțurile europene de aprovizionare, deficitul comercial total ar fi atins niveluri dificil de susținut, cu efecte destabilizatoare imediate asupra echilibrului macroeconomic. Performanța acestor ramuri indică existența unor avantaje competitive autentice ale economiei românești în domeniul asamblării industriale complexe și al producției de componente, însă aceste nuclee de competitivitate sunt constrânse să compenseze dezechilibrele ample generate de restul structurii economice.

Industria auto (CPA 29) își consolidează rolul strategic în economia românească, fiind singurul sector industrial de dimensiuni mari care înregistrează un excedent comercial consistent. Cu exporturi totale de 18,41 miliarde euro și importuri de 13,74 miliarde euro, acest sector a realizat un sold pozitiv de 4,67 miliarde euro. Dincolo de livrările de autovehicule finite (CPA 2910), care au generat un excedent de 1,82 miliarde euro, sub-sectorul componentelor auto (CPA 2932) a adus un aport suplimentar printr-un surplus de 1,78 miliarde euro, reflectând gradul ridicat de integrare industrială. În paralel, industria echipamentelor electrice (CPA 27) s-a conturat drept al doilea nucleu major de competitivitate, cu exporturi de 12,23 miliarde euro și un excedent comercial de 1,81 miliarde euro. Rezultatele obținute în sub-sectoarele cablajelor (CPA 2732) și ale aparaturii electrice (CPA 2712) sugerează existența unei specializări productive eficiente, capabile să absoarbă presiunile generate de creșterea costurilor energetice și salariale.

Graficul prezentat mai jos surprinde sectoarele care au reușit să mențină o balanță comercială pozitivă, funcționând ca elemente de echilibru în raport cu deficitele structurale analizate anterior.

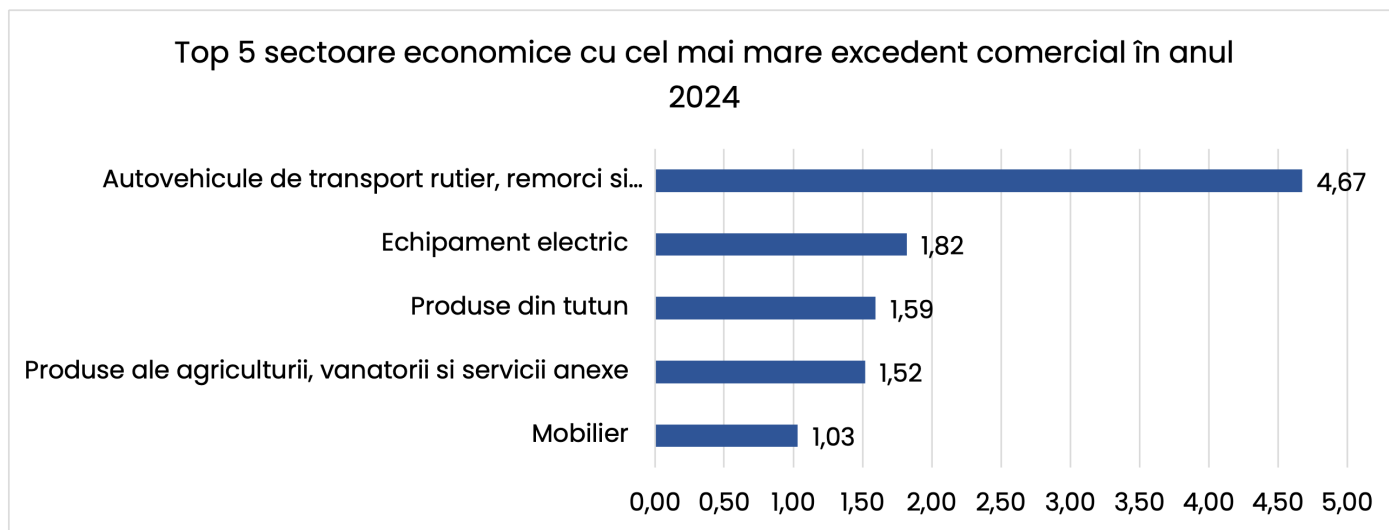

Figura 5. Top 5 sectoare economice cu cel mai mare excedent comercial în anul 2024 (mld. euro)

Sursa: prelucrare proprie a datelor agregate

Figura 5 scoate în evidență dominația clară a industriei auto, corespunzătoare vehiculelor și echipamentelor de transport, care depășește de peste 3 ori dimensiunea sectorului situat pe locul următor. Această disproporție vizuală evidențiază dependența accentuată a balanței comerciale de un singur sector cu caracter ciclic. Prezența produselor agricole (CPA 01) și a produselor din tutun (CPA 12) în acest clasament confirmă caracterul dual al economiei românești, în care exporturile sunt concentrate fie pe tehnologie auto, fie pe materii prime agricole și produse procesate în regim de lohn, în absența unei structuri industriale diversificate de dimensiune medie.

În încheierea analizei datelor comerciale aferente anului 2024, se conturează imaginea unei economii profund fragmentate, care funcționează pe două niveluri distincte de dezvoltare. Deficitul comercial total de 33,42 miliarde euro apare ca rezultatul structural al incapacității de a corela resursele naturale și potențialul agricol cu infrastructura de prelucrare industrială. Modelul economic actual, construit pe exportul de materii prime și componente auto și pe importul de bunuri de consum și produse chimice, se apropie de limitele sale de sustenabilitate. Finanțarea unui deficit care se apropie de 10% din PIB devine din ce în ce mai dificilă, iar dependența de importuri pentru bunuri esențiale precum hrana, energia și medicamentele amplifică riscurile de securitate economică. Corectarea dezechilibrului comercial nu poate fi obținută prin intervenții monetare de scurtă durată, ci presupune o strategie de reindustrializare orientată, care să includă investiții în procesarea alimentară pentru reducerea inflației importate și relansarea petrochimiei în vederea valorificării resurselor interne de gaz. În absența unor astfel de ajustări structurale, România riscă să rămână blocată într-un model de dezvoltare care conduce la transferul constant al avuției naționale către economii partenere mai avansate din punct de vedere industrial (Economedica, 2025).

Agroberichten Buitenland. (2025a). An analysis of the Romanian agri-food sector.
<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2025/12/30/an-analysis-of-the-romanian-agri-food-sector>

Agroberichten Buitenland. (2025b). Romanian minister of finance concerned about agri-food trade deficit.
<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2025/02/12/romanian-minister-of-finance-concerned-about-agri-food-trade-deficit>

Economedia. (2025). Analiză ING despre deficitul comercial al României: Balanța comercială va continua să rămână sub presiune / Exporturile auto sunt de 43 de miliarde de euro, iar importurile de 45 de miliarde de euro.
<https://economedia.ro/analiza-ing-despre-deficitul-comercial-al-romaniei-balanta-comerciala-va-continua-sa-ramana-sub-presiune-exporturile-auto-sunt-de-43-de-miliarde-de-euro-iar-importurile-de-45-de-miliarde-de-euro.html>

Gaz de România. (2024). Potențial strategic—Beneficii pentru România & români.
<https://www.gazderomania.ro/potential-strategic/>

Rusu, R. (2025). Deficitul comercial al României a crescut în 2024 cu 15,3%, la 33,3 miliarde euro, după ce exporturile au scăzut cu 0,4%, iar importurile au urcat cu 3,3%.
<https://www.zf.ro/zf-24/deficitul-comercial-al-romaniei-a-crescut-in-2024-cu-15-3-la-33-3-22687236>

